

I

1

Ovo je priča o ljubavi. O globalnim klimatskim promenama. Itd. Ljubav u doba globalnih klimatskih promena, baš tako.

Radi se o ovome: kad se nađete u Bangaloru, u Indiji, zaprepastiće vas galama, prljavština, trubljenje, smrad koji ne možete razaznati, prenaseljenost, totalni osećaj iskorenjenosti; nalazite se na najrazbijenijem i najnegostoljubivijem mestu na svetu, a još uvek to ne znate, ne; pa još i hotel.

Ali o hotelu kasnije.

Iz hotela bežite na ulicu, jer šta vam drugo preostaje; hotel je indijski, noć je, ulice nisu osvetljene, ubija vas smrad koji teško razaznajete, mesto je potpuno negostoljubivo, kao da ste na drugoj planeti; čak osećate fizičku mučninu. Idete nekud kroz mrak, zbrku i galamu – saobraćaj je kaos koji vas užasava – i stižete u *slum*, a pre nego što ste se zaputili u Indiju, rekli su vam da je *slum* mesto koje treba da izbegavate, a vi ste sad baš tu; rekli su vam da nikako ne idete u *slum* kad padne mrak, a vi ste sad tu, ponoć je; rekli su vam da ne nosite sa sobom novac i dokumente, nego samo kopije, a vi ste došli u *slum* u ponoć, u rancu nosite novac i dokumente i osećate se potpuno bezbedno; ljudi vam se osmehuju, stanovnici *sluma* iza *Queen's Roada* u Bangaloru, u južnoj Indiji; ništa se neobično ne dešava, sve dok ne sretnete devojkicu u farmerkama i

džemperu, koja stoji pored druge dve devojke što nose sari, kraj napola razvaljene kapije na ulazu u nešto što je, po vašem mišljenju, đubrište, stovarište ili ruina; u tom se trenutku zaprepastite zbog tih njenih prozaičnih plavih farmerki i prozaičnog džempera; i ne možete se suzdržati da ne izvučete telefon i fotkate je, da snimate svoju prvu fotku u životu; iako ste prošli ceo svet, iako ste živeli devet godina u Norveškoj i Australiji, vi niste snimili nijednu fotku; vi čak i nemate foto-aparat, zamislite, nikad ga niste ni imali. Šta će mi fotografije, govorili ste sebi, kad je ceo svet u principu isti, a sad fotkate obične plave farmerke, jer su one ovde kao prst u oku u poplavi drečavih raznobojnih sarija, tradicionalne muške odeće, smrada, prljavštine, mraka i saobraćaja; kao da se u svemu tome odjednom možete uhvatiti za nešto, za nešto što vam je dobro poznato, što liči na stvari kod kuće; ah, da, a istovremeno primećujete kontrast između negostoljubivosti, drečavih boja i prozaičnih plavih farmerki; noć je, vi ste na mestu gde slabo razaznajete pojave, a imate celoživotno iskustvo svog tehnički naprednog, sterilnog i komfornog sveta; nikad se iz njega niste mrdnuli, a sad vam deluje kao da ste na ulici, nasred puta, na đubrištu i trgu istovremeno; oko vas gore, dime se i otrovno zaudaraju vatre koje blede osvetljavaju urlajuće auto-rikše što jezde bez svetala i neprestano, nepravilno zavijaju i trube; reka ljudi struji među vatrama i auto-rikšama duž garaža sa širom otvorenim kapijama, gde sede kao noć crne, u drečavo obučene Indijke kojima pod svetlošću plamena blistaju zubi; muškarci stoje u raštrkanim grupicama i pričaju, smeju se; s druge strane ulice je otpad, a vi i dalje stojite kod ulaza u stovarište, đubri-

šte, šta god to bilo, dok se devojka koju ste fotkali odjednom ne okrene i upita vas zašto je slikate.

Pita vas na savršenom engleskom.

Vi joj objasnite.

Ona vam odgovori kako ne želi da je slikate jer na sebi nema sari.

Kako to, pobogu, treba da razumem – pitate samog sebe. Celo ovo mesto nerazumljivo vam je do poslednje mrvice; jednostavno obrišete fotku, pozdravite se i odete.

Stižete do hrama na ivici *sluma*, gde on prelazi u sirotinjsku četvrt, a u povratku ponovo prolazite kroz *slum* – neće vas ubiti, ni pokrasti, ni silovati, ni presresti; ponoć je, ali ulice su pune ljudi i osvetljene su vatrama što se, zapaljene na asfaltu, dime iz jarkova, iz nekih rupa, dok vam se ljudi kraj njih osmehuju.

Otrovni, prodorni smrad vatri na sve strane – od toga vam se povraća.

A vi, pre nego što ste se zaputili u Indiju, čitali ste na *Lonely Planetu* i na *wikipedia.org*, svuda po internetu savetovali su vam da nikako ne idete u *slum*.

I tako, na ulici u Bangaloru, osvetljenoj vatrama, vi, mada znate da to nije nikakvo rešenje, poželite da se vratite u svoj hotel, pa zaista tamo i odete.

2

U hotelu imate tri dana pre nego što vam počne konferencija.

Čim ste kročili u hotel, odmah ste poželeli da zbrišete odatle, istog trena.

Ali kuda?

Pomislite: ipak, u pozadini uniformisanosti hotela, razbijenost, negostoljubivost i prljavština iza njegovih zidova nisu ni toliko prljavi, ni toliko negostoljubivi, ni toliko razbijeni; ta vas misao odmah uplaši.

Da.

Da.

A vi... prvo što ste uradili u hotelu bilo je da proverite mogu li se otvoriti prozori. Ne mogu; prozori imaju ramove, šarke i brave, ali nemaju kvake, pa ste otišli na recepciju i rekli im da vam donesu kvaku od prozora, jer nećete da boravite u prostoriji u kojoj se ne mogu otvoriti prozori.

Molim? – pitali su vas u hotelu.

A vi ste živeli sedam godina u Australiji, govorite australijski engleski s kvinslendskim akcentom, koji pritom nikad niste dobro naučili, a oni kao da vas ne razumeju.

Kažete im da hoćete da isključite klimatizaciju u sobi i da otvorite prozor.

Kako god želite, gospodine.

Široko i blistavo osmehuju vam se svojim crnim licima.

Pritom, ko bi u Indiji, u Bangaloru, otvarao prozor? Ko bi u Indiji, u Bangaloru, gde su na ulici samo isparenja, prašina i buka, isključivao klimatizaciju i otvarao prozor?

Obračali su vam se na tečnom engleskom s divnim akcentom; imali su crna lica i bele zube, široko su vam se i blistavo osmehivali, a vi ste pričali svojim prostačkim galimatijasom; živeli ste sedam godina u Australiji, tri godine u Norveškoj, prošli ste ceo svet, samo u Indiji nikad niste bili, dok oni nikad nisu mrdnuli iz Bangalora, u Indiji. Da to nije, padne vam na pamet, tradicionalno indijsko obrazovanje? A vi od njih tražite prozorsku kvaku.

Oni vam se široko osmehuju.

Vi ste do srži kostiju nesrećni, i ne pomišljate da im se osmehnete, dok oni odlaze s vama u sobu i isključuju vam klimatizaciju, daju vam kvaku od prozora i otvaraju ga; a vi vidite da prozor gleda u zid susedne zgrade, prljave, plesnjive, olupane i usrane od golubova, o koju se odbija saobraćajna buka s ulice prekoputa; zid je na pola metra od vas, možete ga dotaći.

I kao da ne gledate u usrani zid, već u ogledalo, vi im se prvi put osmehujete, svojim domaćinima, široko i blistavo.

A oni vam kažu: Mi smo vaši domaćini, za vas šta god poželite, gospodine. Kažu vam da je kvaka vaša, iako je to jedina kvaka od prozora u celom hotelu, hvala.

Vi im se široko osmehujete.

Ali i dalje, i dalje, i dalje najviše od svega želite da se konačno izgube.

Oni su se izgubili i osmehivali su se, a vi ste shvatili da osmehivanje shvataju ozbiljno.

Ali vi još uvek ne.

Prvu noć u hotelu ste probdeli, jer su ispod prozora vaše sobe postavljeni agregati klimatizacije za ceo hotel, a uveče su se u hotel vratili gosti i uključili klimatizaciju u svojim sobama; prastari agregati klimatizacije pod vašim prozorom razbrujali su se, nadglasavajući čak i larmu s ulice, a vi ste bili jedini u hotelu s isključenom klimatizacijom. Oka niste sklopili. Govorili ste sebi: Ona divna buka s ulice, samo kad bih je opet mogao čuti. Nedostajala vam je.

Ali i dalje, i dalje, i dalje, uprkos tome što se tresla od grmljavine agregata za klimatizaciju, još jačeg zbog odbijanja zvuka o zid susedne zgrade, plesnjive, prljave i usrane, ta soba bila je vaš pogled s prozora. Govorili ste sebi da ste kao zazidani u toj sobi, ali i dalje niste bili u stanju da zatvorite prozor i uključite klimatizaciju.

Još niste zaboravili kako u hotelu u Geteborgu nije bilo prozora. Kako u Edmontonu, u Kanadi, nije bilo prozora u hotelu. Niste zaboravili kako u hotelu u Tokiju nije bilo prozora. A u hotelima u Kembridžu, Oslu, Bergenu, Rokhemptonu, Sidneju i Kopenhagenu samo su jedan deo zida napravili u staklu; vi ste u svim tim gradovima sedeli u kafanama i barovima, užasavajući se trenutka kad će zatvoriti poslednju kafanu i poslednji bar, pa ćete morati da odete u hotel kako biste tamo propatili noć, u sobi bez prozora, sa samo jednim delom zida u staklu; isprobavali ste jačinu stakla dodirom,

šutiranjem, pa ste se na kraju celim telom bacili na njega, a onda ste pokušali da isključite klimatizaciju, ali ona nije imala prekidač; osećali ste akutnu i paničnu potrebu za otvorenim prostorom, za koju će vam u neakvoj glupavoj bolnici reći – ili ćete na nekoj tupavoj *wikipedia.org* pročitati – da je obična klaustrofobija.

A sad, u indijskom Bangaloru zatvarate prozor i puštate klimatizaciju, kako biste zaustavili nepodnošljivi nalet osećanja iskorenjenosti i nesreće što prodire u sobu kroz otvoren prozor, zajedno s bukom agregata.

Izdržite minut.

Isključite klimatizaciju i otvorite prozor.

A osećanje iskorenjenosti i negostoljubivosti preplavljuje vas; nikad se u životu niste osećali tako izgubljeni i nemoćno, a proputovali ste ceo svet; odavno ste se odvikli od toga da imate dom, porodicu i prijatelje, pa ipak, u Bangaloru, u Indiji, gore vam je nego onda kad vam se to dogodilo prvi put, kad ste prvi put ostali bez doma, prijatelja i porodice; sedite na krevetu i pitate se, prvi put u životu, kako ste mogli ostaviti porodicu u Australiji i otići u Čile – to se desilo pre pet godina – a sad ne spavate celu noć.

3

Sledeće što radite u hotelu u Bangaloru, u Indiji, jeste to da tražite drugu sobu.

Na recepciji je Indus okruglog nasmejanog lica; njegov je osmeh neprekidan. Šta god želite, kaže.